

การรับรู้ผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่

Perception of Impacts of shino-Thai Free Trade Launching of Farmers Growing Rice in Mae Ai District, Chiang Mai Province

สโรชิน หน่อรัตน์¹, รองศาสตราจารย์ ดร.นครเศ รังควัด², ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์คะทัสน์³,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสกุล พองมูล⁴

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาศาสตร์พยาบาล มหาวิทยาลัยแม่โจ้

^{2, 3, 4}สาขาวิชาพัฒนาศาสตร์พยาบาล มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บทคัดย่อ

การศึกษานี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ 2) ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เกี่ยวกับนโยบายการเปิดการค้าเสรี 3) ผลกระทบที่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ได้รับจากนโยบายการค้าเสรี 4) ปัญหาอุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในเขตพื้นที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 267 ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบสี่ในห้า เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 44 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน มีขนาดพื้นที่ถือครองทั้งหมดเฉลี่ย 12.89 ไร่ รายได้รวมทั้งหมดเฉลี่ยอยู่ที่ 225,962.55 บาทต่อปี ใช้แหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) มีประสบการณ์ในการเพาะปลูกข้าวเฉลี่ยอยู่ที่ 14.97 ปี ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด การติดต่อจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 2.06 ครั้งต่อปี ได้รับการฝึกอบรม เฉลี่ย 3.69 ครั้งต่อปี และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน อยู่ในระดับปานกลาง

ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านบวกและด้านลบจากการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ในระดับมาก เกษตรกรผู้ปลูกข้าวส่วนใหญ่มีปัญหาในการผลิตข้าวในเรื่องของต้นทุนการผลิต และความผันผวนของราคาข้าว โดยเสนอแนะว่ารัฐบาลควรที่จะกำหนดนโยบายที่แน่นอนและเหมาะสมที่สุดสำหรับเกษตรกร มีการให้ความรู้ในเรื่องวิธีการทำนาแบบใหม่ให้แก่เกษตรกร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตข้าวอย่างจริงจัง

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับการรับรู้ผลกระทบในการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน พบว่า เพศ สภาพการถือครองที่ดิน ประสบการณ์ในการฝึกอบรม และความรู้ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ผลกระทบในการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และเมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกตัวแปรอิสระแล้ว พบว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระทุกตัว โดยมีค่า $R^2 = 0.207$ หรือร้อยละ 20.70 นั่นคือ ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปร

ของตัวแปรตาม ได้ร้อยละ 20.70 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 79.30 เป็นอิทธิพลจากตัวแปรอื่น ๆ

คำสำคัญ : การรับรู้ / การค้าเสรีไทย-จีน

Abstract

This study was conducted to investigate: 1) socio-economic attributes of farmers growing rice in Mae Ai district, Chiang Mai province; 2) knowledge and understanding about the free trade launching policy of the farmers; 3) impacts of shino-thai free trade launching on the farmers; 4) problems encountered and needs of the farmers; A set of interview schedules was used for data collection administered with 267 rice farmers in Mae Ai district obtained by simple random sampling. Obtained data were analyzed by using the statistical Package.

Results of the study revealed that four-fifths of the informants were male, 44 years old on average, married, elementary school graduates and had 4 family member on average. They had 12.89 rai of land holding each and there an average total income was 225,962.55 bath per year. Their capital source was the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. The informants had 14.94 years of rice growing experience. Almost all of them were members of the farmers group. They perceived agricultural information through television most. They contacted agricultural extension workers for 2.06 times per years and attended a training for 3.69 times per year on average. They had a moderate level of knowledge and understanding about the Shino-Thai free trade launching.

The informants had a high level of positive and negative opinions about the Shino-Thai free trade launching. Most of them had problems in rice growing based on production costs and fluctuation of rice price. They suggested that the government should determine a certain and appropriate policy for rice farmers. This includes a training on new methods of rice production for increased efficiency and decreased production costs.

Regarding factors having a relationship between socio-economic attributes and the perception of impacts of the Shino-Thai free trade launching, there was a significant relationship at 0.05 between the perception and sex, land holding type, training experience, and knowledge. As a whole, the value of the relationships between the independent variables and the dependent variable was $R^2 = 0.207$ or 20.70 percent. That was, all independent variables could explain variation of the dependent variable for 20.70 percent while the rest (79.30%) were influence of other variables.

Keywords: Perception / shino-Thai Free Trade

บทนำ

หลังจากประเทศไทยได้เจรจาทำกรอบข้อตกลงให้ลดภาษีข้าวไทยให้เหลือร้อยละ 0 อาจก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรไทยเนื่องจากทิศทางราคาข้าวในประเทศจะตกต่ำ ทั้งการถูกเออาร์ดีเอเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ล้วนเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเรียกร้องของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของภาครัฐที่ขาดความรอบคอบ เพราะปัจจุบันผลผลิตข้าวของประเทศเพื่อนบ้านนั้นได้มีการพัฒนาและขยายตัวมากขึ้น จึงเป็นโอกาสการแข่งขันทางการค้ากับข้าวไทยที่จะออกสู่ตลาด อีกประการหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรไทยได้รับความเดือดร้อนก็คือ นโยบายรับจำนำของไทย เนื่องจากราคารับจำนำสูงกว่าราคาตลาด จึงทำให้ข้าวจากต่างประเทศซึ่งมีราคาที่ถูกกว่าไหลเข้ามาสวมสิทธิ์ข้าวไทย เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นกับข้าวโพดและมันสำปะหลังของไทยที่ประสบปัญหาอยู่ในขณะนี้

จากปัญหาดังกล่าว ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางของเกษตรกรชาวนาในประเทศไทย เนื่องจากเกษตรกรยังไม่มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว และเกษตรกรมีความกังวลใจเกี่ยวกับสถานะที่เกิดขึ้น ประกอบกับเกษตรกรไทยมีปัญหาเรื่องหนี้สินมาโดยตลอด จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาผลกระทบจากการดำเนินงานตามนโยบายการเปิดการค้าเสรี ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เกษตรกรได้รับผลกระทบมากน้อยแค่ไหน สำหรับการศึกษานี้ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะเกษตรกรในพื้นที่ภาคเหนือ เนื่องจากการปลูกข้าวทางภาคเหนือของไทยจะมีการเพาะปลูกทั้งข้าวเหนียวและข้าวเจ้า โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวเหนียว 3,130,211 ไร่ ผลผลิต 1,397,635 ตัน ผลผลิต 451 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นเนื้อที่เพาะปลูกข้าวเหนียวร้อยละ 25.32 ของพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมดในภาคเหนือ พื้นที่ปลูกข้าวเจ้า 9,233,475 ไร่ ผลผลิต 3,490,105 ตัน ผลผลิต 387 กิโลกรัมต่อไร่ เนื้อที่ปลูกข้าวเจ้าคิดเป็นร้อยละ 74.68 ของพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมดในภาคเหนือ ซึ่งจะเห็นว่าพื้นที่การเพาะปลูกข้าวเหนียวจะน้อยกว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวเจ้า เพราะเกษตรกรปลูกไว้เพื่อบริโภคเท่านั้น ที่เหลือจากการบริโภคจึงจะจำหน่าย

หลายสิบปีที่ผ่านมาประเทศไทยไม่มีการพัฒนานโยบายข้าวอย่างมียุทธศาสตร์ มีแต่เนนโยบายเฉพาะหน้า เช่น การรับจำนำข้าวโดยประกาศเพียง 3 เดือนล่วงหน้าก่อนที่จะเก็บเกี่ยวข้าว อีกทั้งมาตรการช่วยเหลือชาวนาของภาครัฐที่ผ่านมาจะให้ความสำคัญต่อราคาข้าวมากกว่าการพัฒนาคุณภาพผลผลิตเพื่อสร้างจุดแข็งให้แก่ข้าวไทย แม้จะช่วยลดการเคลื่อนไหวของชาวนาจากปัญหาราคาข้าวที่ตกต่ำได้ แต่กลับเป็นปัญหาต่อเสถียรภาพราคาข้าวในระยะยาว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดมาตรการเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรี เพื่อช่วยเกษตรกรผู้ปลูกข้าวและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตข้าว รวมทั้งความสามารถในการแข่งขัน คือการลดต้นทุนการผลิต การกระจายเมล็ดข้าวพันธุ์ดี และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า จากปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้นเป็นส่วนสำคัญของการศึกษาถึงผลกระทบจากการดำเนินนโยบายการเปิดการค้าเสรีต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษานโยบายเปิดการค้าเสรีมาใช้นั้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอย่างไร และเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายเปิดการค้าเสรีหรือไม่มากนักเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

2. ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับนโยบายการเปิดการค้าเสรี

3. ผลกระทบที่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับจากนโยบายการค้าเสรี

4. ปัญหาอุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษาวิจัย คือ ศึกษาการรับรู้ผลกระทบของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจากการเปิดการค้าเสรี สภาพการณ์ปรับตัวเพื่อรองรับการเปิดการค้าเสรี และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้ผลกระทบ ซึ่งเก็บข้อมูลจากการสอบถามเกษตรกรดังกล่าว โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลในปี พ.ศ. 2556/2557

2. ขอบเขตของพื้นที่ศึกษาวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่อำเภอแม่เอย ได้แก่ ตำบลแม่เอย ตำบลสันตน์หมือ และตำบลบ้านหลวง

3. ขอบเขตของประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ หัวหน้าครอบครัวหรือสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 267 ครัวเรือน จากประชากรทั้งหมด 801 ครัวเรือน

4. ขอบเขตของระยะเวลาในการศึกษาวิจัย คือ ช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2557

การทบทวนวรรณกรรม

1. ความเป็นมาของข้าวไทย
2. ข้าวไทยจากอดีต – ปัจจุบันและวิถีชีวิตชาวนาไทยในภาคเหนือ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้
4. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบ
5. แนวคิดการเปิดเสรีทางการค้า
6. นโยบายเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน
7. ยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี พ.ศ.2250 – 2554
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเอาพื้นที่อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่เป็นที่วิจัยเนื่องจากมีสภาพพื้นที่ที่เหมาะสม คือเกษตรกรในพื้นที่ประกอบอาชีพปลูกข้าวเป็นหลัก สามารถเพาะปลูกข้าวได้ทั้งนาปีและนาปรัง ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาจากการนำเข้าข้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลให้ราคาข้าวตกต่ำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด 48,711.75 ไร่ ทำการสุ่มตำบล 3 ตำบลในอำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ ในจำนวนทั้งหมด 7 ตำบล ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลากซึ่งประกอบด้วยเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบลบ้านหลวง

282 ครั้วเรือน ตำบล.สันต้นหม้อ 243 ครั้วเรือนและตำบลแม่ฮ้อย 276 ครั้วเรือน

2. การทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ตามแนวทางของการตรวจเอกสาร เพื่อที่จะรวบรวมข้อมูลต่างๆตามวัตถุประสงค์จากนั้นนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการที่ปรึกษา การทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ครั้วเรือน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประสานงานโดยตรงกับผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านรวมทั้งเกษตรตำบลและหัวหน้าเกษตรกรแต่ละหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอแม่ฮ้อย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการขอข้อมูลพื้นฐานชุมชน และการดำเนินงานด้านการเก็บข้อมูลอย่างคร่าว ๆ

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยวิธีใช้แบบสอบถามประชาชนตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ โดยทำการแจกแบบสอบถามให้แต่ละครั้วเรือน จำนวน 267 ครั้วเรือน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บได้มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและอาจทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เมื่อข้อมูลที่เก็บได้ไม่ครบถ้วน เมื่อตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อแปลผล สรุปผลการวิจัย และรายงานผลการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ออกรหัส แล้ววิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS for windows)

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล โดยใช้สถิติพรรณนา(descriptive statistics)เพื่ออธิบายข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ค่าสถิติร้อยละ (Percentage)เพื่อใช้ในการแจกแจงความถี่(frequency) และการจัดลำดับค่าเฉลี่ย (mean) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้อธิบายข้อมูลโดยการแยกแยะข้อมูลตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ของเกษตรกรในการเปิดเขตการค้าเสรีไทย-จีนโดยใช้คะแนนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย แล้วใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการแปลความ

โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าดังนี้

ช่วงคะแนนระหว่าง 8 - 10 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีความรู้มาก

ช่วงคะแนนระหว่าง 5 - 7 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีความรู้ปานกลาง

ช่วงคะแนนระหว่าง 0 - 4 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีความรู้น้อย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีไทย-จีนโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็นของประชาชน มีจำนวน 5 ระดับ แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับการแปลผลได้นำคะแนนของระดับความคิดเห็นมาเทียบกับเกณฑ์โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลในการอธิบายเป็นรายประเด็นได้ใช้เกณฑ์ประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 100)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการณ์ปรับตัวของเกษตรกรเพื่อรองรับการเปิด

การค้าเสรีไทย-จีนโดยใช้ข้อความที่แสดงถึงระดับต่าง ๆ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามความคิดของ Likert's scale ซึ่งมีจำนวน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการแปลผลได้นำคะแนนค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการณ์ปรับตัวของเกษตรกรเพื่อรองรับการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน มาเทียบกับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลในการอธิบายเป็นรายประเด็น ได้ใช้เกณฑ์ประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 100)

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบสี่ในห้า เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 44 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน มีลักษณะการถือครองที่ดินของตนเองเฉลี่ย 6.61 ไร่ มีลักษณะการถือครองที่ดินแบบเช่าเฉลี่ย 3.93 ไร่ มีลักษณะการถือครองที่ดินแบบอื่น ๆ เฉลี่ย 2.34 ไร่ และมีขนาดพื้นที่ถือครองทั้งหมดเฉลี่ย 12.89 ไร่ มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 159,887.64 บาทต่อปี มีรายได้จากอาชีพอื่นนอกเหนือจากการเพาะปลูกข้าวเฉลี่ย 79,026.22 บาทต่อปี มีรายได้รวมทั้งหมดเฉลี่ยอยู่ที่ 225,962.55 บาทต่อปี ผู้ให้ข้อมูลจำนวนหนึ่งในสี่ รับเงินจากแหล่งเงินทุนคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) มีประสบการณ์ในการเพาะปลูกข้าวเฉลี่ยอยู่ที่ 14.97 ปี ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด การติดต่อจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 2.06 ครั้งต่อปี ส่วนใหญ่ผู้ให้ข้อมูลเคยได้รับการฝึกอบรม เฉลี่ย 3.69 ครั้งต่อปี และผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปิดการค้าเสรี ไทย-จีน อยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน

ความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านบวก

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านบวกจากการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน โดยประเด็นที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ 1) เกษตรกรไทยมีโอกาสขยายตลาดข้าวในต่างประเทศ รองลงมาคือ 2) การเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ทำให้เกษตรกรไทยมีรายได้จากการขายสินค้าได้มากขึ้น 3) การนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้เป็นเครื่องทุ่นแรง เพื่อลดต้นทุน แรงงานและเวลาในกระบวนการผลิต 4) เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต 5) ทำให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ต้องเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มธาตุอาหารในดิน เพื่อลดต้นทุน 6) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวต้นตัวและพร้อมที่จะแข่งขันกับตลาดโลก 7) ส่วนประเด็นการค้าเสรีทำให้มีการขยายเขตการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น 8) ทำให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ต้องเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มธาตุอาหารในดิน เพื่อลดต้นทุน 9) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีอำนาจต่อรองราคามากขึ้น และ 10) การเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ทำให้ไทยสามารถส่งสินค้าไปจีนได้เพิ่มมากขึ้น ทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม

ความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านลบ

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านลบจากการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน โดยประเด็นที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ 1) เกษตรกรราคาข้าวไม่มีเสถียรภาพและไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ รองลงมาคือ 2) การเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวของไทยมีรายได้ลดลงและหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นแทน 3) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องโครงสร้างตลาดและกลไกราคา 4) ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวจมอยู่กับภาระหนี้สิน เนื่องจากการใช้สารเคมีที่เพิ่มสูงขึ้น 5) เกิดการสวมสิทธิ์ข้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน 6) การเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ทำให้ราคาข้าวของไทยมีราคาลดต่ำลง 7) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวรายย่อย ยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขัน 8) ราคาข้าวในตลาดไทยลดต่ำลงเนื่องจากการไหลเข้ามาของข้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน 9) การเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวบางรายต้องเลิกผลิต เนื่องจากการปลูกข้าวของไทยมีต้นทุนการผลิตสูง และ 10) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้ามากยิ่งขึ้น

การปฏิบัติตัวของเกษตรกรในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตัวเพื่อรองรับการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน โดยประเด็นที่เกษตรกรให้ความสำคัญมากที่สุดคือ 1) ลดการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว เหลือ 15-25 กิโลกรัมต่อไร่ 2) ลดการใช้สารเคมีและหันมาใช้วิธีการป้องกันกำจัดโรคและแมลง แบบชีวภาพแทน 3) ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพให้ผลผลิตสูง ต้านทานโรคและแมลง 4) ลดต้นทุนการผลิตโดยใช้วิธีการโยนกล้าแทนการใช้แรงงานในการปลูก 5) ลดการใช้ปุ๋ย สารเคมี โดยใส่เฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น 6) เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยมีการกำจัดฟางที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน 7) ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อความพอเพียงไม่ฟุ้งเฟ้อ 8) ทำบัญชีเพื่อคำนวณหาต้นทุน กำไรจากการทำนาแต่ละฤดู 9) ลดต้นทุนการผลิตโดยการทำปุ๋ยพืชสดและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และ 10) สำรวจและสังเกตข้าวในนาและกำหนดวันเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้สูญเสียน้ำหนักและคุณภาพข้าว

ข้อมูลปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ปัญหาด้านการผลิต

1. เกษตรกรทำนาแบบสมัยใหม่ ที่ใช้ข้าวสายพันธุ์ใหม่ ใส่ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชใช้เครื่องจักร และปลูกมากกว่าหนึ่งครั้งต่อปี ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่มากขึ้น
2. เกษตรกรรายย่อยส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพเพื่อหล่อเลี้ยงครอบครัว
3. ปัญหาลัทธิธรรมชาติและปัญหาการแพร่ระบาดของศัตรูข้าว ไม่ว่าจะเป็น วัชพืช ปู หอย นก และแมลงต่าง ๆ
4. ขาดแคลนแรงงาน

ปัญหาด้านการตลาดและราคา

1. พ่อค้าคนกลางคือผู้กำหนดราคาของผลผลิตที่เกษตรกร
2. ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นทำให้เกษตรกร

ปัญหาการช่วยเหลือจากหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1. การแก้ไขปัญหาอย่างทันท่วงที ทันต่อเหตุการณ์ไม่ล่าช้าเพราะจะเกิดความเสียหายเพิ่มมากขึ้น
2. ช่วยแก้ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีต้นทุนการผลิตที่สูง
3. ช่วยปรับลดราคาปุ๋ย ยาและสารเคมีต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น
4. แก้ไขปัญหาการจัดการน้ำที่ดี เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้ตลอดฤดูกาลเพาะปลูก
5. รัฐควรเข้ามาแก้ไขปัญหาแบบจริงจัง ไม่เฉพาะแต่ให้ความรู้ในทางทฤษฎีเท่านั้น รัฐควรลงมือปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม เพื่อหาสาเหตุและแก้ปัญหาให้ถูกจุด
6. ควรเข้ามาให้ความรู้ในเรื่อง ยารปราบศัตรูข้าว การใส่ปุ๋ยหรือเทคนิควิธีการใหม่ๆ ให้แก่เกษตรกร เพราะที่ผ่านมาเกษตรกรไม่ได้รับการช่วยเหลือเท่าที่ควร
7. จัดหาที่ดินทำกินแก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินทำกินหรือมีในจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก
8. ช่วยสนับสนุนงบประมาณสำหรับก่อสร้างลานตากข้าว ยุ้งฉาง โรงสีข้าวชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรกำหนดนโยบายที่แน่นอนและคิดว่าเป็นผลดีแก่ตัวเกษตรกรที่สุด การประกันราคาในระดับราคาที่เหมาะสมหรือการรับจำนำข้าวกับเกษตรกรโดยตรงเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าจาก การกำหนดราคาของพ่อค้าคนกลาง
2. การให้ความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที เมื่อเกษตรกรขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นปัญหาภัยธรรมชาติ ปัญหาการเกิดโรคระบาด ไม่ต้องรอให้เกษตรกรเข้ามาขอความช่วยเหลือ เพราะเมื่อเกิดปัญหาดังกล่าวก็จะเกิดอย่างรวดเร็ว
3. การบริการข้อมูลข่าวสาร ควรบริการให้ถึงทุก ๆ พื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์
4. การให้ความรู้ในเรื่องวิธีการทำนาที่ถูกต้อง โดยให้ความรู้ในการทำการเกษตรแบบใหม่ให้แก่เกษตรกร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตข้าวอย่างจริงจัง

สรุปผลการวิจัย

ข้าวเป็นพืชอีกชนิดหนึ่งซึ่งอยู่ในพืชสกุลการที่ 07 สินค้าด้านพืชผัก ทำให้ภานี้นำเข้าข้าวลดลง และสามารถนำเข้าข้าวจากประเทศจีนได้สะดวกกว่าที่ผ่านมา จากข้อมูลของการวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ปี พ.ศ. 2550 – 2551 เกี่ยวกับต้นทุนการผลิต ข้าวของประเทศจีนมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าและมีพื้นที่การเพาะปลูกที่มากกว่าประเทศไทย ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้ว่าประเทศจีนสามารถส่งออกข้าวมาจำหน่ายยังประเทศไทยได้ในราคาต้นทุนที่ต่ำกว่า จนเกิดผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในประเทศไทย

พื้นที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่เกษตรกรได้ประกอบอาชีพการเพาะปลูกข้าว และมีรายได้จากอาชีพดังกล่าวเป็นรายได้หลักมานาน เมื่อข้าวจากประเทศจีนส่งเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยในปริมาณที่มากและถูกกว่า ทำให้เกิดผลกระทบตามมาจนทำให้รัฐบาล โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้ประกาศให้แนวทางการเพิ่มผลผลิตแก่เกษตรกร รวมทั้งนโยบายในการอุดหนุนต่าง ๆ

การวิจัยเรื่องการรับรู้ต่อผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีไทย – จีน ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ในพื้นที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผลเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาลภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลก เมื่อประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกทำให้ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข เช่น ยกเลิกการอุดหนุนการผลิต ป้องกันการทุ่มตลาด ตลอดจนการทำข้อตกลงทางการค้ากับประเทศในกลุ่มหรือเปิดการค้าเสรี เช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน เขตการค้าเสรีอาเซียน – จีน ตลอดจนเขตการค้าไทย – จีน ภายใต้กรอบการค้าเสรี ประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ได้เปิดเสรีการค้าระหว่างกันในระยะแรกทั้งสองฝ่าย ให้เร่งรัดลดภาษีผักและผลไม้ระหว่างกัน ตามกรอบข้อตกลงที่เรียกว่า Eraly Havert จากข้อตกลงดังกล่าว ทำให้สินค้าเกษตรในพิกัดศุลกากรที่ 07 และ 08 พืชและผลไม้รวมถึงผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ให้ลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านบวกจากการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน โดยประเด็นที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ 1) เกษตรกรไทยมีโอกาสขยายตลาดข้าวในต่างประเทศ รองลงมา คือ 2) การเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ทำให้เกษตรกรไทยมีรายได้จากการขายสินค้าได้มากขึ้น 3) การนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้เป็นเครื่องทุ่นแรง เพื่อลดต้นทุน แรงงานและเวลาในกระบวนการผลิต 4) เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต 5) ทำให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ต้องเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มธาตุอาหารในดิน เพื่อลดต้นทุน 6) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวคืนตัวและพร้อมที่จะแข่งขันกับตลาดโลก ตรงกับแนวคิด David Ricardo (1963) (อ้างใน สุพานัน ธิวีวุฒิ และคณะ, 2543: 24) ผู้ถือเสมือนเป็นบิดาแห่งการค้าเสรี เสนอแนวคิดความได้เปรียบเชิงสัมพัทธ์ว่า แต่ละประเทศควรผลิตสินค้าที่มีต้นทุนการผลิตได้เปรียบมากที่สุด หรืออีกนัยหนึ่งคือผลิตสินค้าด้วยต้นทุนต่ำที่สุดแล้วนำสินค้าที่ผลิตได้ไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าของประเทศอื่นที่มีต้นทุนการผลิตได้เปรียบชนิดอื่น ทำให้ประเทศต่าง ๆ ที่ไม่สามารถผลิตสินค้าหนึ่ง ๆ ในราคาที่ต่ำที่สุดสามารถซื้อสินค้าที่ราคาถูกลงกว่าโดยไม่มีภาระที่จะต้องผลิตเองทุกชนิด 7) ส่วนประเด็นการค้าเสรีทำให้มีการขยายเขตการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น 8) ทำให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ต้องเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มธาตุอาหารในดิน เพื่อลดต้นทุน 9) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีอำนาจต่อรองราคามากขึ้น และ 10) การเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ทำให้ไทยสามารถส่งสินค้าไปจีนได้เพิ่มมากขึ้น ทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม และสอดคล้องกับอัญชลี อุไรกุล (2546: 44) กล่าวถึงผลการศึกษาผลกระทบจากการทำเขตการค้าเสรีต่อสินค้าเกษตรของไทย โดยเฉพาะในกรณีของเขตการค้าเสรีไทย-จีน ที่กำหนดให้มีการลดภาษีสินค้า กลุ่มแรกครอบคลุมสินค้าเกษตรในตอนที่ 07, 08 ที่เป็นสินค้าเกษตรประเภทผัก และผลไม้ รวมผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง การตั้งเขตการค้าเสรีนั้นมีทั้งข้อดีและข้อเสีย สำหรับข้อดีของเขตการค้าเสรีไทย-จีน เนื่องจากจีนเป็นตลาดใหญ่เมื่อเทียบกับตลาดอื่น ๆ ของไทย เนื่องจากมีประชากรจำนวนมาก ตลาดมีแนวโน้มสามารถรองรับมันสำปะหลังของไทยได้อีกมาก อีกทั้งสามารถ ทดแทนตลาดอียู ซึ่งปัจจุบันการส่งออกได้ลดลง และไทยเองมีศักยภาพที่จะผลิตได้เพิ่มอีก ส่วนผลไม้เมืองร้อนของไทยก็มีศักยภาพในการส่งออกได้หลายชนิด อาทิ ทูเรียน เงาะ ส้มโอ มังคุด สำหรับข้อเสีย ในปัจจุบันมีการนำเข้าสินค้าประเภทพืชผัก ที่เป็นคู่แข่ง เช่น กระเทียม หอมหัวใหญ่ ในราคาถูกลงกว่าซึ่งการเปิดเสรีจะกระทบต่อราคาภายในประเทศ

ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านลบจากการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน โดยประเด็นที่ให้

ความสำคัญมากที่สุดคือ 1) เกษตรกรราคาข้าวไม่มีเสถียรภาพและไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ รongลงมา คือ 2) การเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวของไทยมีรายได้ลดลง และหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นแทน 3) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องโครงสร้างตลาดและกลไกราคา 4) ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวจมอยู่กับภาระหนี้สิน เนื่องจากการใช้สารเคมีที่เพิ่มสูงขึ้น 5) เกิดการสวมสิทธิ์ข้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน 6) การเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ทำให้ราคาข้าวของไทยมีราคาลดต่ำลง 7) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวรายย่อย ยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขัน 8) ราคาข้าวในตลาดไทยลดต่ำลง เนื่องจากการไหลเข้ามาของข้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน 9) การเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวบางรายต้องเลิกผลิต เนื่องจากการปลูกข้าวของไทยมีต้นทุนการผลิตสูง และ 10) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้ามากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์ (2546) ศึกษาเรื่อง เขตการค้าเสรีไทยกล่าวว่า ที่ผ่านมาในการเปิดการค้าเสรีกับจีนนั้น ไม่ใช่เพราะจีนไม่ต้องการการค้าเสรีกับไทย แต่เป็นเพราะจีนต้องการเปิดการค้าเสรีกับกลุ่มประเทศอาเซียนทั้งกลุ่ม ไม่ใช่เปิดการค้าเสรีกับอาเซียนที่ละประเทศสรรสนะของจีนต่ออาเซียน จึงไม่ใช่เพียงเข้าครอบครองตลาดด้วยการทุ่มขายสินค้าราคาถูกแบบกินรวบ แต่จีนมองอาเซียนในฐานะหุ้นส่วนของระบบเศรษฐกิจในเอเชียมากกว่า และการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนยังมีอุปสรรคอยู่มาก เพราะจีนยังคงใช้ระบบการค้าที่ควบคุม โดยหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชนของจีนเอง เมื่อต้องการนำเข้าสินค้าหลายรายการ ก็ยังต้องขออนุญาตจากหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องหากผู้นำเข้า เป็นธุรกิจที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจหรือธุรกิจจีนผู้นำเข้าจะต้องเปิดบัญชีฝากเงินค้ำประกันไว้กับธนาคารจีนและจะเงินคืนต่อเมื่อนำเอาสินค้าเข้ามาผลิตเป็นสินค้าขายส่งออกไปต่างประเทศแล้วเท่านั้น ชัยวุฒิ ชัยพันธ์ (2542: 36) ได้กล่าวถึงผลกระทบของการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยจะมีผลทำให้การค้าและระดับรายได้ของโลกเพิ่มสูงขึ้น สำนักงานเลขาธิการ GATT ประมาณว่า การเปิดตลาดของประเทศที่พัฒนาแล้วโดยรวมจะทำให้การค้าของโลกในปี 2005 เพิ่มสูงขึ้นอีกร้อยละ 12 กล่าวคือ จะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 745 พันล้านเหรียญสหรัฐ การศึกษาของธนาคารโลก คาดว่าผลของการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยจะทำให้รายได้ของโลกโดยรวมเพิ่มขึ้น 212-274 พันล้านเหรียญสหรัฐ สำหรับผลกระทบต่อประเทศที่กำลังพัฒนาคาดกันว่าจะทำให้รายได้ประชาชาติ เพิ่มขึ้นประมาณ 80 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในจำนวนนี้มีถึง 20-60 พันล้านเหรียญสหรัฐ ที่เป็นผลมาจากการเปิดตลาดสินค้าการเกษตร ส่วนองค์การสหประชาชาติ (United Nations, UN) ได้ประมาณผลกระทบต่อราคาสินค้าการเกษตร ในตลาดโลกเป็นเป็นรายการสินค้าดังนี้คือ เราเปิดตลาดสินค้าเกษตรกรรมของประเทศที่พัฒนาแล้ว จะทำให้ราคาตลาดโลกของสินค้าการเกษตรต่อไปนี้เพิ่มขึ้นคือ ข้าวร้อยละ 18.30 ข้าวโพด ร้อยละ 4.80 ข้าวฟ่าง ร้อยละ 1.90 น้ำตาลร้อยละ 10.60 ฝ้ายร้อยละ 0.90 ถั่วลิสง ร้อยละ 1.50 การที่ราคาสินค้าเกษตรกรรมบางชนิดในตลาดโลกสูงขึ้นเป็นประโยชน์ต่อประเทศผู้ส่งออก ส่วนประเทศยากจนที่ต้องนำเข้าสินค้าประเภทอาหารนั้น ถึงแม้มีรายจ่ายสูงขึ้น แต่ประโยชน์ที่จะได้จาก การที่ราคาในตลาดโลกมีเสถียรภาพมากกว่าเดิมนั้นจะมากกว่ารายจ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรมีการให้ความรู้เกษตรกรเกี่ยวกับ

ผลกระทบที่อาจจะกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการปลูกข้าวได้ต่อไป

2. จากผลการศึกษา พบว่า ปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของต้นทุนการผลิต และความผันผวนของราคาข้าว ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหามาตรการหรือวิธีการช่วยเหลือเกษตรกรในเรื่องของการลดต้นทุนการผลิต และกำหนดพื้นที่ในการปลูกข้าวที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมการปลูกพืชชนิดอื่นที่สามารถปลูกทดแทนการปลูกข้าวและได้ผลตอบแทนที่มากกว่า

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการรับรู้ผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของผู้เชี่ยวชาญทางเกษตรชนิดอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวุฒิ ชัยพันธ์. (2542). การจัดการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์. (2548). ผลการเปิดการค้าเสรีของประเทศไทย-จีน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพานี ธนวิวัฒน์, นพรัตน์ ละมุล, ประนอม เพชรสมัย และ วลัยพร อดออมทรัพย์. (2543). เงามอกในการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: เม็ดทรายพริ้นติ้ง.
- อัญชลี อุไรกุล. (2546). “รายงานพิเศษ ไทย-จีน ผักและผลไม้โอกาสดีของเกษตรกรไทย”. เทคโนโลยีชาวบ้าน. 26, 316(1 สิงหาคม): 44-46.